

МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ІТ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВНТУ

¹ Вінницький національний технічний університет.

Анотація

Стаття присвячена аналізу мотивації навчальної діяльності студентів ІТ спеціальностей Вінницького національного технічного університету, різних періодів навчання.

Ключові слова: мотивація, пізнавальний мотив, навчальна діяльність.

Abstract

The article is dedicated to the motivation analysis of Vinnytsia National Technical University IT-students of different study period.

Keywords: motivation, cognitive motive, educational activities.

Вступ

Проблема мотивації до навчання є однією із головних у сучасній освіті а її забезпечення є предметом дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних учених. Саме вмотивована навчальна діяльність є важливою умовою формування майбутньої професійної діяльності, оскільки сукупність потреб і мотивів, а також цілеспрямованість діяльності студента визначає сенс його навчально-пізнавальної діяльності [1, 2, 3].

Метою дослідження є вивчення особливостей мотивації навчальної діяльності студентів ІТ спеціальностей першого та третього курсів факультету інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії Вінницького національного технічного університету.

Результати дослідження

Для досягнення мети дослідження були використані такі методи опитування, як анкета (за М. Роговим) для оцінки безпосередніх та опосередкованих мотивів. Від опитуваного потребувалось дати оцінку значущості мотивів за п'ятибальною шкалою на десять відкритих запитань [4, 5]. Для статистичної обробки даних було використано t-критерій Стьюдента.

Відбір опитуваних до вибіркової сукупності було здійснено методом гніздової вибірки [6]. Вона передбачає відбір в якості одиниць дослідження не окремих респондентів, а студентські групи факультету інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії з наступним опитуванням в відібраних групах. Таким чином, в нашу вибірку увійшли 9 груп студентів на першому курсі та 9 груп студентів на третьому курсі. Вибірка студентів першого курсу складала - 114 осіб, а третього - 80 осіб.

Результати порівняльного дослідження пізнавальних мотивів та мотивів розвитку особистості (прагнення до творчої дослідницької діяльності, процес розв'язання пізнавальних задач, самоосвіта, орієнтація на нові знання, потреба у постійному інтелектуальному та духовному рості, прагнення розширити кругозір та ерудицію, прагнення підвищити свій загальний культурний рівень) представлені в табл. 1. Результати вивчення соціальних мотивів (усвідомлення потреби у вищій освіті, бажання стати повноцінним членом суспільства, обов'язок та відповідальність); соціальної ідентифікації (посісти певне становище у групі, завоювати схвалення викладачів), мотивів досягнення (краще підготуватися до професійної діяльності та отримати високооплачувану роботу) систематизовані у табл. 2.

**Пізнавальні мотиви та мотиви розвитку особистості
(% до числа опитаних)**

Мотиви	1 курс	3 курс	Критерій різності, t	Рівень значущості, p
Прагнення творчої дослідницької діяльності	55,3	45	0,28	p<0,05
Процес розв'язання пізнавальних задач	65,8	53,8	1,64	p<0,05
Самоосвіта	75,4	76,3	0,73	p<0,05
Орієнтація на нові знання	84,2	81,3	0,64	p<0,05
Потреба у постійному інтелектуальному та духовному зростанні	81,6	78,8	0,24	p<0,05
Прагнення розширювати кругозір та ерудицію	79,8	83,8	0,28	p<0,05
Прагнення підвищувати свій культурний рівень	63,2	56,3	0,81	p<0,05

Таблиця 2

**Мотивація навчальної діяльності студентів
(% до числа опитаних)**

Стимули до навчання	1 курс	3 курс	Критерій різності, t	Рівень значущості, p
Усвідомлення потреби у вищій освіті	63,2	40	3,83	p<0,001
Престижність вищої освіти	58,8	35	5,62	p<0,001
Бажання стати повноцінним членом суспільства	64	53,8	1,55	p<0,05
Обов'язок, відповідальність	63,2	62,5	0,08	p<0,05
Бажання зайняти певне становище у групі	64	38,8	2,41	p<0,01
Бажання завоювати схвалення викладачів	57	28,8	4,17	p<0,001
Краще підготуватися до професійної діяльності	85,1	78,8	1,57	p<0,05
Отримати високооплачувану роботу	91,2	91,3	0,36	p<0,05

Трактування одержаних результатів дослідження

З результатів досліджень представлених в таблиці 1 можна зробити висновок, що найбільш значущими мотивами є такі як: «Потреба у постійному інтелектуальному та духовному зростанні» і «Прагнення розширювати кругозір та ерудицію» в блоці мотивів розвитку особистості.

В групі пізнавальних мотивів найбільшу вагу мають мотиви «Орієнтація на нові знання» та «Потреба у постійному інтелектуальному та духовному зростанні».

Результати порівняльного дослідження пізнавальних мотивів та мотивів розвитку особистості показують, що у студентів першого курсу вони достовірно (p<0,05) відрізняються від мотивів третього курсу.

В блоці опосередкованих мотивів у студентів різного терміну навчання найбільшу вагу мають група мотивів досягнення. У цій групі відокремлюються мотиви «Отримати високооплачувану роботу», «Краще підготуватися до професійної діяльності» та «Обов'язок, відповідальність», тобто студенти усіх курсів достовірно (p<0,05) є відповідальними протягом усього навчання та розуміють,

що успішне навчання в ВНЗ є запорукою їх становлення як спеціалістів, а також що знання стануть у нагоді для досягнення матеріального благополуччя.

Із наведених у таблиці 2 результатів випливає, що у студентів старших курсів, у порівнянні з першим курсом, такі соціальні мотиви як «Усвідомлення потреби у вищій освіті», «Престижність вищої освіти», «Бажання зайняти певне становище у групі», «Бажання завоювати схвалення викладачів» набувають все менше значущість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондар Л. Формування мотивації до навчання у вищому навчальному закладі студентів першого курсу [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/14779/1/D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%A2%D0%A2%D0%AF%20%D0%A4%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%20%D0%BC%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2%20%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D1%83.doc>

2. Белзецький Р. С. Дослідження мотивації абітурієнтів вступу до ВНТУ / Р. С. Белзецький // Матеріали XLV науково-технічної конференції підрозділів Вінницького національного технічного університету (НТКП ВНТУ–2016) 02-22 березня 2016 року. – Вінниця, ВНТУ, 2016 р. – Режим доступу : <http://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-ininv/all-ininv-2016/paper/view/1280/815>

3. Белзецький Р. С. Мотиваційні фактори, які вплинули на вибір ВНТУ студентами 2015 року вступу / Р. С. Белзецький, О. В. Бурдейна // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2016. – № 5. С. 124–129.

4. Малинаускас Р. К. Мотивация студентов разных периодов обучения / Р. К. Малинаускас // Социологические исследования. – 2005. – № 2. – С. 134–138.

5. Неслух Л. Вплив мотивації на якість навчальної діяльності студентів [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.ird.npu.edu.ua/files/nesyx.pdf>

6. Горшков М. К. Как провести социологическое исследование / Горшков М. К. Шереги Ф. Э. – Москва: Политиздат, 1990. – 288 с.

Белзецький Руслан Станіславович – канд. техн. наук, доцент кафедри Інтеграції навчання з виробництвом Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, E-mail: belzetskiyruslan@gmail.com;

Belzetskyi Ruslan S. – Cand. Sc. (Eng.), Assistant Professor of the Chair of Integration Education with Production, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, E-mail: belzetskiyruslan@gmail.com.